

ה"?"

ומבארין: **בשלמא רובע ונרבע** ניחא קיד-א שהוצרך המיעוט מ"לפני משכן ה" משום דמשכחת ליה שהיו ראויין בתחילה להקרבה, כגון דאקדישנהו מעיקרא, וחדר רבעו, ונפסלו⁽⁷⁰⁾. הלכך אין למעטן מ"אל פתח אהל מועד", כי היה אפשר לפרש את הפסוק כך: "ואל פתח אהל מועד לא הביאו" אז, כשעדיין היה ראוי לבא, ועתה הקריבו בחוץ — חייב הוא.⁽⁷¹⁾

שנינו במשנה: **הרובע והנרבע** שהקריבן בחוץ פטור, שנאמר "לפני משכן ה'", כל שאין ראוי לבא לפני משכן ה' אין חייבין עליו.

והוינן בה: **והא נמי**, כל פסולי הקרבה השנויים במשנה, **תיפוק ליה** לפטור מחיוב על שחיטתן בחוץ מ"פתח אהל מועד", כשם שלמדנו ברישא לפטור על שחיטת פרת חטאת ושעיר המשתלח, שהרי גם הם אינם ראויים לבא לפתח אהל מועד מפני פסולם, ולמה צריך לדרוש גם מהפסוק "לפני משכן

או משום שיש להם דין אכילה, מה שאין כן בשעיר המשתלח שאע"פ שאין בו דין הקטרה, אם מקטירו בחוץ יתחייב עליו.

70. מבואר כאן כי צריך למעט פסול רובע ונרבע שלא יתחייב עליו בחוץ, אף שאינו מתקבל בפנים. ולכאורה תמוה שהרי לעיל [קט, א] הוצרך ריבוי מקרא לחייב על העלאת פסולים בחוץ, ואפילו פסולין ש"אם עלו ירדו", אך החילוק פשוט כי לעיל מדובר פסולין שנשחטו בפנים, שאינו חייב בהם אלא משום "עבודה" בחוץ, כי הוכשרו בפנים לעבודה ולכן צריך לרבות שגם אחר שנפסלו לעבודה חייב עליהן בחוץ. אך בסוגיין מדובר כשנשחטו בחוץ, וחיובו על מעשה הקרבה בחוץ, ודי בכך שהיה ראוי להקרבה לפני שנפסל, כי אין חיובו תלוי בדין עבודה.

71. כך פירש"י, ולכאורה תמוה הרי אחר שנרבע אינו ראוי לפתח אהל מועד, ומה המעלה בכך שהיה ראוי קודם.

והחזו"א והגרי"ז ביארו באופן אחר, כי הנרבע קודם ההקדש, אף שהוא קדוש קדושת הגוף לא חלה עליו קדושה להקרבה, אך אם נרבע אחר שהוקדש וכבר חלה עליו קדושה

מ"לה", ובכסף משנה כתב שגירסת הרמב"ם "לה' לרבות שעיר המשתלח".

ובקרבן אורה כתב שהרמב"ם למד כי גם למסקנא המשנה חולקת על הברייטא, שהרי במשנה המיעוט מ"אל פתח אהל מועד" ולא נקטה את המיעוט מ"לה" ולא התמעט מחיוב חוץ אלא אחר ידויו, וראה עוד דרך בכתבי הגר"ח.

ומה שחייב על שניהם לכאורה משום שהמשתלח נכנס לידויו, ואילו השעיר לה' נכנס להקרבה, והרמב"ם נקט ש"ראויין" לידויו משמע שסבר כדברי הראב"ד בתו"כ [חובה ז, ג] שמתודה גם על שעיר הפנימי, וצ"ע.

ולגבי העלאת שעיר המשתלח בחוץ, דקדק המנחת חנוך [תמ] מדברי הרמב"ם [פ"ט מפסוהמ"ק ה"ז] שקודם ידויו חייב וכן מבואר מדברי רש"י לעיל [קח, ב] שהוצרך למעט העלאתו בחוץ מהקש. אך במקדש דוד [כו, ד] תמה שהרי לא עדיף מבשר חטאת שפטור על העלאתו בחוץ אף שהקריבן ראוי לפתח אהל מועד.

וידוע לחלק בין בשר חטאת ושלמים שאין להם שם מוקטריין או משום שאסור להקטירם [כי "כל שממנו לאישים הריהוא בכל תקטירו]

אלא בהכרח, מדובר באופן שהיו מוקצה ונעבד קודם הקדש, ואם כן לא היו ראויין מעולם להקרבה ואפשר למעטם מ"אל פתח", ולמה הוצרך המיעוט מהפסוק "לפני משכן ה'"?⁽⁷³⁾

ומתרצינן: גם במוקצה ונעבד המיעוט נאמר על אופן שהקדישין ואחר כך עשאן מוקצה

אלא, עדיין קשה, מוקצה ונעבד, שגם הם התמעטו במשנה מ"לפני משכן ה'", ופסולים אלו אי אפשר להעמיד באופן שהקדישין תחילה ואחר כך נעשו מוקצה ונעבד, שהרי לא חל עליהם איסור מוקצה ונעבד אחר שהקדישין ואינם שלו, כיון שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו!⁽⁷²⁾

אין אדם אוסר של חבריו אפילו ע"י מעשה, אלא מדרבנן. וכיון שמדאורייתא ראוי לפתח אהל מועד חייב עליו.

והרמב"ם [שם] כתב שנעבד אפילו של חבריו נאסר, וכתב הכסף משנה שלאסור לגבוה אדם אוסר של חבריו אפילו בלי מעשה. והגרי"ז [פ"ח מעבודה זרה ה"א] ביאר דבריו שהאיסור לגבוה הוא מפני שנעבדה בו עבירה, ולא כהדיוט שאיסורו רק מפני שחל בו שם עבודה זרה ולכך צריך שיהא שלו לאוסרו.

וכל נושאי כלי הרמב"ם תמהו מסוגיין שמבואר כי אין אדם אוסר נעבד שאינו שלו. ובמשך חכמה [ריש ויקרא] נקט שמקור הרמב"ם מירושלמי שלא כסוגיין. ולדברי העונג יו"ט הנ"ל קושית הגמ' בסוגיין היא שאפילו במעשה אין אדם אוסר אלא מדרבנן, וסברה שנעבד אינו נאסר אלא משום מעשה, ורק מדרבנן. ולמה לא נתחייב עליו בחוץ.

ובאבי עזרי על אתר כתב שסוגיין סוברת שנעבד איסורו נלמד מ"בן הבקר להוציא את הנעבד, והיינו משום שם נעבד שחל עליו, ואין אדם יכול להחיל שם איסור על של חברו, אך הרמב"ם פסק כסוגיא בתמורה שאיסורו מפני שנעבדה בו עבירה ונאסר בקרבנות להביא בהמות ש"משחתם בם" דהיינו שנעשית בהם עבירה ואיסור זה חל גם כשנעשית ע"י אחר.

73. הראב"ד [בתו"כ אחרין] פירש שרובע יכול לאסור את המוקדישין משום שאדם אוסר דבר

להקרבה, אינה פוקעת [וכך ביאר הגר"א לעיל פה, ב את הסוגיא בנדה מא, א] ובאופן זה שנרבע אחר שהוקדש נחשב ראוי לפתח אהל מועד כי יש עליו קדושה להקרבה, ולכן נצרך המיעוט מלפני משכן ה'", אך במוקצה ונעבד פוקעת קדושתן להקרבה, ולכן מקשינן למה צריך להם מיעוט בפני עצמו.

וראה רש"י בבכורות [טז, א] שאם נעשה בעל מום אחר שהוקדש נחשב שאינו ראוי לפתח אהל מועד, ומתמעט מ"אל פתח אוהל מועד", ומשמע כנ"ל שגרע מרובע ונרבע משום שרובע יש בו קדושה להקרבה ואינו נפדה אלא אם נפל בו מום, [כמבואר בתמורה כח, ב] מה שאין כן בעל מום שעומד להפדות, ואפילו אם יש בו קדושת הגוף אינו עומד להקרבה, ואחר שחל בו דין פדיון הוא קדושת דמים [כמבואר בקובץ הערות סי' נד וראה תוספות תמורה יז ב ד"ה דאיכא], ולפיכך אין צריך למעטו מקרא מיוחד אלא מ"פתח אהל מועד". וראה עוד להלן.

72. השפת אמת הקשה הרי אפשר להעמיד באופן שעשה בה מעשה, וכמו שמצינו בחולין [מ, א] שאם ניסך בין קרניה אוסרה אפילו שאינה שלו. וכן הקשה הל"ח מ"פ"ד מאיסור"מ סוף ה"ה] והחזו"א [יו"ד ס, טו] כתב שממוקצה מוכח שסובר כריה"ג ולדעתו נאסרת גם בלי מעשה, או שרצו ליישב גם למאן דאמר שאינו אוסר אפילו במעשה. וראה בעונג יו"ט [נט] שלדעת הרמב"ם [פ"ח מעבודה זרה ה"ד]

רובע ונרבע — דבר ערוה הוא סיבת פסולם, וחל גם על קרבנות הקדושים, כבר אף שאינם שלו.

מוקצה ונעבד, אף שפסולם משום עבודת כוכבים ולא חל על דבר שאינו שלו, מכל מקום, **בקדשים קלים** חל הפסול, וכדלעיל.

אתנן ומחיר, אינו חל על קרבנות הקדושין כבר, ולא יתכן שקדם הקדשן לפסולן, וכן **כלאים ויוצא דופן** אף הם לא יתכן שיקדם ההקדש לפסולם שהרי מתחילת לידתן פסולים הם להקרבה, ולא נצרך בהם המיעוט אלא **בולדות קדשים**, שאמן היתה קדושה לקרבן, ועל כן היו ראויין לבא אל פתח אהל מועד וליקרב בעודן במעי אמן אגב אמן, ונמצא, שקדם הקדשן לפסולן שאינו מונע מהם ליקרב אגב אמם אלא כשנולדו. ולפיכך אי אפשר למעטן מקרא ד"אל פתח אהל מועד לא הביאו", והוצרכה המשנה למעטם מהפסוק "לפני משכן ה".

ואין לתמוה, איך חל פסול אתנן ומחיר כלב⁽⁷⁵⁾ על ולדות קדשים, והרי לא יכול

ונעבד ובתחילה היו ראויין לבא לפתח אהל מועד. ומצינו אופן שחל עליהן מוקצה ונעבד אף אחר שהקדישן **בקדשים קלים, ואלויבא דרבי יוסי הגלילי, דאמר קדשים קלים ממוין בעלים** הן. הלכך יכולים הבעלים לאסרן במוקצה ונעבד גם אחר שהקדישן.

דתניא: נאמר באשם גזילות [שמביא הכופר בממון חבירו ונשבע לו לשקר, ואחר כך הודה], **"ומעלה מעל בה" וכחש בעמיתו"**. ודרשינן מתיבות "בה" וכחש בעמיתו", לחייב אשם על דברים שיש בהם לה' ולעמיתו: **לרבות קדשים קלים**, שחייב עליהם אשם גזילות אם כפר בהן, מפני שהן **ממונו, דברי רבי יוסי הגלילי**.

והוא הדין שהם נחשבים ממונו לענין שיכול לאסרם במוקצה ונעבד⁽⁷⁴⁾. ולכן צריך למעטם מ"לפני ה'" באופן שנאסרו אחר שהקדישם.

והגמרא מפרטת את כל פסולי ההקרבה שפטרה בהם המשנה על הקרבה בחוץ מפני המיעוט "לפני משכן ה'", איך יתכן בהם אופן שנראו להקרבה ואחר כך נפסלו:

מסוגיין על הרמב"ם שפסק [שם] כרבי יוסי הגלילי שקק"ל ממון בעלים, ומאידך פסק [פ"ד מאיסו"מ ה"ה] שלא חל איסור מוקצה אחר שהקדישו, [וראה קצוה"ח תו' ואו"ש פ"ב מגניבה שנחלקן אם הרמב"ם פוסק כריה"ג].

75. **רש"י** הזכיר רק "אתנן ומחיר" ופירש שלא חלים על מוקדשין כי "אינן שלו ומקרא נפקא לן בתמורה", ובהגהות **מלאכת יו"ט** ביאר שכוונתו כי המיעוט נצרך רק לריה"ג שקק"ל ממונו, אך לדידן מסברא אי אפשר לעשות אתנן בקדשים כי אינן שלו, וראה חידושי הגרא"ל

שאינו שלו ע"י מעשה, ותמוה שהרי ברביעה פשיטא שמציאות מעשה העבירה אוסר ואין צריך שיחשב "נרבע".

ובמנחת אברהם כתב שהראב"ד נקט כי רק נוגח נאסר משום מעשה נגיחתו שעשתה הבהמה, אך בנרבע שאינה עושה מעשה אלא שאדם עבר בה עבירה אינה נחשבת כעשיה בבהמה אלא ע"י מעשה, ולכן ברובע אין צריך שיעשה בו מעשה ע"י אדם כי הבהמה עצמה עושה מעשה. וראה כתבי הגרי"ז לתמורה יז.

74. **במשנה למלך** [פ"ב ממעילה ה"ח] תמה

ונחלקו רבנן ורבי שמעון במשנתנו בשוחט בחוץ קרבן שפסול עתה ויהא כשר לאחר זמן, שלדעת רבנן פטור לגמרי, ולרבי שמעון חייב בלא תעשה ופטור מכרת.

ובשלשה אופנים נשנתה מחלוקתם א. בעלי מומין עוברין ב. תורים שלא הגיע זמנן ג. אותו ואת בנו.

ומבאר הגמרא: וצריכי (78) להשמיענו מחלוקתם בכל שלשת האופנים:

פסול שכזה על הקדשים כי אין הקדשים שלו? כי קפבר התנא במשנתנו, ולדי קדשים רק בהוייתו, בלידתם, הן קדושים, שרק בלידתן חלה עליהן קדושת קרבן ולא בעודם במעי אמן. ומדובר באופן שעשאן אתנן ומחיר בעודן עוברין, ואז חל עליהן הפסול כיון שאינם קדושים עדיין. ואף שבהיותם עוברין לא התקדשו עדיין, נחשבים הם כראויים לבא לפתח אהל מועד אגב אמם, (76) ולכן צריך פסוק למעטם (77).

ואי אפשר לחייבו בחוץ אלא באופן שהקדישן בפירוש [כי אם קדשו מקודם אמרינן מיגו ונעשין קדוה"ג] ונמצא שאין הנידון על קדושתן הראשונה מצד אמן, אלא על קדושה אחרת שחלה עליהם בפני עצמם, ובהכרח שעצם הבאתן עם אמן נחשבת כקדושה הקודמת לפסול, אף שאין בעצמן קדושת הגוף, וכמשמעות פירש"י, ומוכח מכך כיסוד האבי עזרי [במקדיש תמימין לבדה"ב, קיג, ב] שאין החיוב בחוץ מצד שחיטת "קרבן" אלא מצד שחיטת דבר של הקדש העומד להקרבה, ולפיכך שייך לחייב על ולד שהיה ראוי להקרבה רק אגב אמו, ואין חילוק בין קדושה זו לקדושתו אחר שנולד לגבי החיוב בחוץ, ודו"ק.

77. הרמב"ם [פי"ח ממעה"ק ה"ו] הביא את המיעוט מ"לפני משכן ה'" ותמה הלחם משנה שהרי דעתו [פ"ד מתמורה ה"ג] שבמעי אמן הן קדושים, וכבר תמה האור שמח [פ"ג מאיסו"מ הי"ד] על תמיהתו, שהרי הפסוק נצרך לרובע ונרבע באופן שנרבע אחר שהוקדש.

78. לכאורה תמוה מה שייך צריכותא במחלוקת רבי שמעון ורבנן, והרי בסמוך [בע"ב] מבואר שנחלקו אם בקרבן פסח אחר חצות עובר בלאו או לא, ומשמם למדו לכל מחוסר זמן, ובפשטות

מאלין [ח"א סג] ותוס' [ד"ה אתנן] כתבו שאפילו לריה"ג שקק"ל נחשבים ממונו, אינו יכול לעשותן אתנן כי התמעטו מ"כל נדר, פרט לנדר".

ולכאורה נפקא מינה אם מסברא אי אפשר לאסור קדשים שאינם שלו נמצא שהנידון בסוגיין גם על כלאיים ויוצא דופן איך יחול איסורן אם קדשי ממעי אמן. [ורבינו חננאל כתב שהנידון גם על יוצא דופן עיי"ש] ואדרבא לביאור תוס' כיון שפסולים אלו לא התמעטו יכולין לחול אחר שהקדישן.

76. החזו"א תמה הרי קיימא לן [תמורה יא, א] שלמאן דאמר בהווייתן הם קדושים, ולדות קדשים דינם כחולין גמורין ונאכלין לכל אדם, ומה שייך להחשיבם כראויין לפתח אהל מועד, וקדם הקדשם לפסולין.

וביאר כנ"ל, שכיון שהיה הולד ראוי להקרבה אגב אמו, נחשב שיש בו קדושת הגוף להקרבה, ואי אפשר למעטו מ"אל פתח אהל מועד" וצריך קרא של "לפני משכן ה'" לפטור עליו בחוץ משום שפסול להקרבה, אף שיש בו קדושה.

אולם מדברי תוס' [ד"ה וקסבר] משמע לכאורה שלא פירשו כן, כי נקטו שלמאן דאמר בהווייתן הם קדושים לא חל קדושה על אתנן

דפסולא מעלמא קאתי להו, שסיבת פסולם אינה בהם אלא משום ששחט באותו היום את אמם או בנם, ופסול קלוש הוא, אימא מודו ליה רבנן⁽⁸⁰⁾ לרבי שמעון שהשוחטן עובר בלא תעשה. לפיכך צריכא הבבא של אותו ואת בנו להשמיענו שאף בזה נחלקו רבנן.

שנינו במשנה: שחיה רבי שמעון אומר, כל שהוא ראוי לבא לאחר זמן, הרי זה בלא תעשה, ואין בו כרת.

והוינן בה: מאי טעמא דרבי שמעון? מהיכן למד שהשוחט בחוץ קרבן פסול עובר בלא תעשה הואיל וראוי הוא לאחר זמן?

ומתריצינן: אמר רבי אילעא אמר ריש לקיש: דאמר קרא "לא תעשון ככל אשר אנהנו עושים פה היום איש כל הישר בעיניו". וכך פירושו: אמר להו משה לישראל: כי עייליתו לארץ ישראל, ותהיו מותרין אז להקריב כל יחיד בבמה, בארבע עשרה שנה ראשונות של כיבוש וחילוק ארץ ישראל, ושם "לא תעשון", לא תקריבו כל יחיד קרבנות החובה שלו כפי שאנו מקריבים היום במשכן שבמדבר, אלא "איש הישר בעיניו", ולפיכך

דאי תנא רק בבעלי מומין, הוה אמינא כי רק עליהם פטרוהו רבנן, משום דמאיסי בעודן במומן, ואינם ראויים לפתח אהל מועד. אבל תורין, דלא מאיסי, אימא דמודו ליה רבנן לרבי שמעון שעובר עליהן בלאו, הואיל וראויין לאחר זמן, ולכן הוצרכה המשנה לומר שגם במקריב תורין בחוץ נחלקו רבנן.

ואי תנא מחלוקתם רק בתורין, הוה אמינא רק בהם מחייב רבי שמעון בלא תעשה, משום דלא חזי מעיקרא ואידחו אחר כך, אלא מעולם לא היו ראויין, שעדיין לא הגיע זמנן, ואינם דחויין כל כך, ולפיכך מתחייב עליהם בלא תעשה בחוץ. אבל בעלי מומין,⁽⁷⁹⁾ דאיחזו ואידחו, ודיחויין גדול הואיל והיו ראויין קודם שנדחו, אימא דמודה להו רבי שמעון לרבנן שאינו עובר בשחיתות על לא תעשה אף שראויין לאחר זמן, קא משמע לן שאף בהם נחלק רבי שמעון.

ואי תנא הני תרתי, הוה אמינא דוקא בהם פוטרין רבנן מלאו, משום דבעלי מומין ותורין שלא הגיע זמנן פסולא דגופייהו הן, ופסול אלים הוא. אבל אותו ואת בנו,

מודה בהן רבי שמעון. ובהגהות הגרא"מ הורביץ כתב שמצינו תורין דמאיסי כגון שנשמת כנף ויצא דם, ומאידך מצינו בעלי מומין עוברים שלא היו ראויין מעולם, כגון שנוולדו במומן או שהוממו קודם שמונה ימים שעדיין לא היו ראויין להקרבה. וראה עוד בטהרת הקודש.

80. כך פירש"י, אך תוס' [ד"ה משום] גרסו להיפך "אימא מודה רבי שמעון לרבנן, ולפיכך

נחלקו עמו בדין קרבן פסח, ואם כן מה יועילו חילוקי הסברות לחיבו בלאו.

וראה בסמוך שלא נחלקו עמו בעצם דין קרבן פסח כי הוא מחוסר זמן לבו ביום, ורק דנו אם נלמד ממנו למחוסר זמן גמור, ולכן יתכן שיש לחלק בסברא שמחוסר זמן גמור דמאיסי יפטר ואם לא מאיס יתחייב.

79. בקרן אורה תמה למה לא נקטה הגמרא גם כאן את הסברא של בעלי מומין מאיסי ולכן

בחוץ, שהרי מקום הקרבתם של קרבנות אלה בפנים הוא בשילה, ועל אף שפסולים עתה, מוזהר עליהם בלאו של "לאו תעשון" הואיל וראויים הם לאחר זמן בשילה. ומכאן למד שגם כל השוחט קרבן מחוסר זמן בחוץ, עובר בלאו זה⁽⁸¹⁾.

ומקשינן: **אמר רבי ירמיה לרבי זירא: אי הכי שקרבנות חובה בגלגל נקראים מחוסר זמן ועוברים עליהם בלאו של "לא תעשון"**, קיד-ב נמצא לכאורה שכל המקריב קרבן מחוסר זמן ואפילו הקריבו בפנים **מילקי נמי לילקי בלאו זה**, שהרי לאו ד"לא תעשון" נאמר בגלגל אף בבמת ציבור שהיתה שם באהל מועד ואהל מועד "פנים" הוא, ונלמד מכאן אזהרה לכל המקריב מחוסר זמן בפנים.

אלמה אמר רבי זירא: שאינו לוקה במחוסר זמן בפנים **כי הכתוב נתקו לפסול מחוסר זמן משאר כל הפסולין שעוברין בהקרבתם בלאו של "לא ירצה"** הנאמר בקרבנות בעלי

רק **"ישרות"**, תקריבו שם, דהיינו קרבנות נדר ונדבה, שאינם חובה עליו אלא הם קרבנות ש"ישרו" בעיניו להתנדב. אבל קרבנות **חובות**, לא תקריבו כלל היחידים, אף בבמת צבור.

ובהמשך הפסוק נאמר "כי לא באתם עד עתה אל המנוחה", שהיא שילה, שנחו אז מכבוש וחלוק, דהיינו לא תקריבו החובות בזמן הכיבוש [כשהמשכן נמצא בגלגל] עד שתבואו לשילה שאז תהיו מותרים להקריב קרבנות חובותיכם.

ונמצא, כי כל קרבן חובה שהיה ליחיד בימי **גלגל, לגבי ימי שילה, מחוסר זמן הוא**. כי בזמן הגלגל אין יכול להקריבם בשום מקום אלא לאחר זמן כשיבואו לשילה. **וקאמר להו משה, "לא תעשון"** אותם בגלגל. ומכאן למד רבי שמעון שהשוחט בחוץ קרבן שאינו ראוי עתה וראוי הוא לאחר זמן עובר בלאו, שהרי השוחט בגלגל קרבנות חובה, נחשב כשוחט

בפני עצמו לשוחט מחוסר זמן בחוץ, אלא שמלמד כי גם מחוסר זמן הוא בכלל האיטור של שחוטי חוץ, ולא התמעט אלא מחיוב כרת ונמצא שהלאו הוא "לא יבחו" ככל שחוטי חוץ.

ובכך מתיישבת קושיית הגרעק"א על פיה"מ להרמב"ם [הובא במשנה] שחכמים פטרו מלאו משום שהוא אזהרה לכרת, ותמה שהרי כרת אינו צריך אזהרה, אך לכוונת הרמב"ם שהלאו לא נאמר בשחוטי חוץ במפורש אלא נלמד בהיקש מהעלאה, וצריך גילוי מלא תעשון, וכיון שאין כרת אין לאו, עישה.

אכן בפשטות כוונת ריש לקיש ללאו של "לא תעשון", שהרי איטור הקרבה בחוץ הוא רק משום שאינו מביאו למשכן. אך כשבמות

ביארו שאילו שנינו שרבי שמעון מחייב בתורין ובעלי מומין הוה אמינא דהיינו משום שהפסול תלוי בגופן, ודנים כאילו היה המום עובר מיד והתורין גדילין מיד והיו ראויין, אך באותו ואת בנו שאינו ראוי בכל אותו היום שנשחט הראשון, ולא מועיל לו שום תיקון בגופו, יודה רבי שמעון שפטור. [כך מבואר בגליון, וראה הג' קרני ראם].

81. רבינו גרשום בחולין [פא, א] כתב שרבי שמעון מחייב בקרבן פסול הראוי לבא אחר זמן משום "ולא יבחו עוד את זבחייהם", ולכאורה אין לכך כל מקור בסוגיין שלמדו כי רבי שמעון מחייב מ"לא תעשון" או מפס' דלהלן. ומסתבר שנקט כי "לא תעשון" אינו לאו